

Εκστρατεία Επιθεώρησης στις Βιομηχανίες Τροφίμων και Ποτών
Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας
Σεπτέμβριος και Νοέμβριος 2013

A/A	ΣΗΜΕΙΑ ΕΛΕΓΧΟΥ
A	ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ (ΣΔΑ)
1	Υπάρχει ΣΔΑ;
2	Εφαρμόζεται ΣΔΑ;
3	Ορίστηκαν πρόσωπα υπεύθυνα για θέματα ασφάλειας και υγείας;
4	Τηρείται μητρώο εκπαίδευσης προσωπικού για ασφάλεια και υγεία;
5	Υπάρχει μητρώο εργατικών ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων;
6	Τηρείται ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας;
7	Τηρείται αρχείο συντηρήσεων των μηχανημάτων/εξοπλισμών;
B	ΓΡΑΠΤΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ (ΓΕΚ)
8	Υπάρχει Γραπτή Εκτίμηση των Κινδύνων;
9	Είναι κατάλληλη;
Γ	ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ - ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ:
10	Καθορίζονται μέτρα για τα επικίνδυνα μέρη μηχανημάτων και εξοπλισμών στη ΓΕΚ;
11	Εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων (Σημ. Γ10);
12	Καθορίζονται μέτρα για αιχμηρά αντικείμενα στη ΓΕΚ ;
13	Εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων (Σημ. Γ12);
14	Καθορίζονται μέτρα για γλιστρήματα και παραπατήματα στη ΓΕΚ ;
15	Εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων (Σημ.Γ14);
16	Καθορίζονται μέτρα για ασφαλή διακίνηση πεζών και οχημάτων στη ΓΕΚ ;
17	Εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων (Σημ. Γ16);
18	Καθορίζονται μέτρα για εργονομικούς παράγοντες (π.χ. χειρωνακτική διακίνηση φορτίων, επαναλαμβανόμενες κινήσεις, ορθοστάσια) στη ΓΕΚ ;
19	Εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των πιο πάνω κινδύνων (Σημ. Γ18);
20	Χρήση Χημικών Ουσιών: Υπάρχουν Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας (ΔΔΑ) και τηρείται Αρχείο;
Γ	ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ
19	Ορίστηκαν Αντιπρόσωποι Ασφάλειας (Α.Α.) ;
20	Υπάρχει και λειτουργεί αποτελεσματικά η Επιτροπή Ασφάλειας (Ε.Α.) ;

Εκστρατεία Επιθεώρησης στις Βιομηχανίες Τροφίμων και Ποτών

Τμήματος Επιθεώρησης Εργασίας

Σεπτέμβριος και Νοέμβριος 2013

Επεξηγήσεις Σημείων Ελέγχου (ΣΕ)

- 1 :** Θα ελέγχεται εάν υπάρχουν διαθέσιμα στο υποστατικό έγγραφα τα οποία καθορίζουν την οργανωτική δομή / λειτουργία της επιχείρησης, που περιλαμβάνουν τα στοιχεία των προσώπων που ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης, τις γραπτές διαδικασίες για τη διαχείριση των κινδύνων και τη Γραπτή Εκτίμηση των Κινδύνων (ΓΕΚ), ώστε να εξασφαλίζεται η ύπαρξη Συστήματος Διαχείρισης Ασφάλειας (ΣΔΑ), για τον αποτελεσματικό προγραμματισμό, την οργάνωση και τον έλεγχο των κινδύνων, με βάση τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα (οργανωτικά ή και τεχνικά) που απορρέουν από τη ΓΕΚ καθώς και την παρακολούθηση και αναθεώρηση των μέτρων αυτών. Προϋπόθεση για την ύπαρξη ΣΔΑ αποτελεί η ύπαρξη γραπτής εκτίμησης των κινδύνων.
- 2 :** Θα διερευνάται εάν τηρούνται οι διαδικασίες που αναφέρονται στα πιο πάνω έγγραφα του ΣΔΑ.
- 3 :** Θα εξετάζεται εάν ορίστηκαν γραπτά συγκεκριμένα πρόσωπα για να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων και εάν είναι επαρκώς εκπαιδευμένα (Εσωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης – ΕΣΥΠΠ).
- 4 :** Θα ελέγχεται εάν τηρείται μητρώο εκπαίδευσης προσωπικού στα θέματα Ασφάλειας και Υγείας (Α&Υ), στο οποίο να αναφέρονται μεταξύ άλλων ο τίτλος, το περιεχόμενο, η ημέρα διεξαγωγής και η διάρκεια της εκπαίδευσης, το όνομα του εκπαιδευτή καθώς και τα ονόματα των προσώπων που εκπαιδεύτηκαν.
- 5 :** Θα διερευνάται εάν τηρείται μητρώο ατυχημάτων, επαγγελματικών ασθενειών και επικίνδυνων συμβάντων στο οποίο να αναφέρονται μεταξύ άλλων το όνομα του παθόντα, η ημερομηνία που συνέβηκε το ατύχημα ή το επικίνδυνο συμβάν ή διαπιστώθηκε η επαγγελματική ασθένεια, σύντομη περιγραφή του περιστατικού και ο συνολικός αριθμός ημερών που απουσίαζε από την εργασία κάθε τραυματισμένος ασθενής / εργοδοτούμενος.
- 6 :** Θα ελέγχεται εάν τηρείται ειδικό αρχείο ασφάλειας και υγείας, στο οποίο να καταχωρούνται μεταξύ άλλων η ΓΕΚ, τα στοιχεία του προσώπου που διεξήγαγε τη ΓΕΚ, τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που καθορίστηκαν από τη ΓΕΚ, τα στοιχεία των εργοδοτούμενων ή και άλλων προσώπων που εκτίθενται σε κίνδυνο, τα ονόματα και η εκπαίδευση των προσώπων που ορίστηκαν να ασχολούνται με τις δραστηριότητες προστασίας και πρόληψης των κινδύνων, τα στοιχεία που αφορούν τα θέματα πρώτων βοηθειών, πυρασφάλειας και εκκένωσης χώρων όπως π.χ. σχέδια διαφυγής, στοιχεία συντήρησης πυροσβεστικού εξοπλισμού και ανανέωσης υλικών πρώτων βοηθειών, τα στοιχεία εκπαίδευσης του προσωπικού σε θέματα Α&Υ και ο κατάλογος ατυχημάτων και επικίνδυνων συμβάντων.
- 7 :** Θα εξετάζεται εάν τηρείται αρχείο συντήρησης των μηχανημάτων/εξοπλισμών, όπου καταγράφεται η κατάσταση τους και παρακολουθείται η συντήρησή τους, καθώς και εάν υπάρχει σύστημα έτσι ώστε το προσωπικό να αναφέρει τυχόν ελαττωματικά ή καταστρεμμένα μηχανήματα, εργαλεία ή εξοπλισμό που εντοπίζει κατά τη διάρκεια της εργασίας του.
- 8 :** Θα διερευνάται εάν υπάρχει ΓΕΚ.
- 9 :** Θα ελέγχεται εάν καθορίζονται με βάση τη ΓΕΚ τα απαιτούμενα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα ανά θέση εργασίας και ανά δραστηριότητα (μηχανήματα / εξοπλισμό / ουσίες / υποστατικά / εγκαταστάσεις / διεργασίες). Επίσης, εάν η ΓΕΚ περιλαμβάνει την πηγή κινδύνου, τα πρόσωπα που επηρεάζονται, τα μέτρα που ήδη έχουν ληφθεί και τα πρόσθετα μέτρα (οργανωτικά και τεχνικά) που πρέπει να ληφθούν καθώς και τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των μέτρων αυτών.
- 10 :** Θα εξετάζεται εάν στη ΓΕΚ γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους που προέρχονται από τα επικίνδυνα μέρη μηχανημάτων και εξοπλισμών και καθορίζονται τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισης τους. Σημειώνεται ότι μεταξύ άλλων τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:
- Όλα τα επικίνδυνα μέρη των μηχανημάτων / εξοπλισμών που κινούνται ή περιστρέφονται ή έχουν αιχμηρές άκρες, απομονώνονται με κατάλληλους προφυλακτήρες ή με προστατευτικό κάλυμμα/πλέγμα ή έχουν άλλους κατάλληλους μηχανισμούς προστασίας.
  - Υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα αποκοπής της λειτουργίας των μηχανημάτων ή του εξοπλισμού σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης (διακόπτης έκτακτης ανάγκης) ή σε περίπτωση πρόσβασης στα επικίνδυνα μέρη των μηχανημάτων / των εξοπλισμών (ασφαλειοδιακόπτης, αποζεύκτης).
- 11 :** Θα διερευνάται εάν εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων που περιγράφονται στο πιο πάνω σημείο 10, ανεξάρτητα αν αυτά καθορίζονται στη ΓΕΚ ή όχι.

- 12 :** Θα ελέγχεται εάν στη ΓΕΚ γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους που προέρχονται από τα αιχμηρά αντικείμενα, όπως μαχαίρια, αιχμηρές επιφάνειες και καθορίζονται τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισης τους. (Χρήση κατάλληλων μέσων ατομικής προστασίας π.χ. γάντια, ποδιές).
- 13 :** Θα εξετάζεται εάν εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων που περιγράφονται στο πιο πάνω σημείο 12, ανεξάρτητα αν αυτά καθορίζονται στη ΓΕΚ ή όχι.
- 14 :** Θα διερευνάται εάν στη ΓΕΚ γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους που προέρχονται από γλιστρήματα ή παραπατήματα και καθορίζονται τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισης τους. Σημειώνεται ότι μεταξύ άλλων τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:
- Τακτικό έλεγχο των δαπέδων εργασίας ώστε αυτά να διατηρούνται καθαρά και ελεύθερα εμποδίων.
  - Κατάλληλα συστήματα αποστράγγισης των νερών ή άλλων υγρών αποβλήτων.
  - Χρήση αντιολισθητικών υποδημάτων από τους εργαζομένους όπου αυτό απαιτείται.
  - Σήμανση του ολισθηρού χώρου με κατάλληλη πινακίδα.
- 15 :** Θα ελέγχεται εάν εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων που περιγράφονται στο πιο πάνω σημείο 14, ανεξάρτητα αν αυτά καθορίζονται στη ΓΕΚ ή όχι.
- 16 :** Θα εξετάζεται εάν στη ΓΕΚ γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους που προέρχονται από τη διακίνηση πεζών και οχημάτων (οχήματα μεταφοράς εμπορευμάτων, περνοφόρα οχήματα ή άλλα οχήματα) και καθορίζονται τα απαιτούμενα μέτρα αντιμετώπισης τους. Σημειώνεται ότι μεταξύ άλλων τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν και τα ακόλουθα:
- Επαρκή και ασφαλή χώρο διακίνησης για πεζούς όπου διακινούνται ή εισέρχονται οχήματα μεταφοράς εμπορευμάτων, περνοφόρα οχήματα ή άλλα οχήματα.
  - Καθορισμένοι ξεχωριστοί διάδρομοι κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων με ευκρινή επισήμανση.
  - Διάδρομοι κυκλοφορίας των οχημάτων σε ασφαλή απόσταση από θύρες, πύλες, διαδρόμους και κλιμακοστάσια.
  - Τήρηση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας από εργοδοτούμενους ή τρίτους που οδηγούν οχήματα εντός των υποστατικών.
  - Μη διακίνηση πεζών σε χώρους διέλευσης οχημάτων.
  - Χρήση κατάλληλων οχημάτων εντός ή εκτός του υποστατικού.
- 17 :** Θα διερευνάται εάν εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων που περιγράφονται στο πιο πάνω σημείο 16, ανεξάρτητα αν αυτά καθορίζονται στη ΓΕΚ ή όχι.
- 18 :** Θα ελέγχεται εάν στη ΓΕΚ γίνεται ειδική αναφορά στους κινδύνους που προέρχονται από τους εργονομικούς παράγοντες και πιο ειδικά για τη χειρωνακτική διακίνηση φορτίων (ΧΔΦ) (ανύψωση, φόρτωση και μεταφορά πρώτων υλών/προϊόντων), τις επαναλαμβανόμενες επώδυνες κινήσεις (σκύψιμο και τέντωμα για τον καθαρισμό δαπέδων και εξοπλισμού εργασίας) και την πολύωρη εργασία και ορθοστάσια στις γραμμές παραγωγής/ επεξεργασίας/ συσκευασίας και καθορίζονται τα απαιτούμενα τεχνικά (χρήση μηχανικών μέσων) και οργανωτικά (εκ περιτροπής εργασία, πρόβλεψη διαλειμμάτων) μέτρα αντιμετώπισης τους.
- 19 :** Θα εξετάζεται εάν εφαρμόζονται κατάλληλα και επαρκή μέτρα αντιμετώπισης των κινδύνων που περιγράφονται στο πιο πάνω σημείο 18, ανεξάρτητα αν αυτά καθορίζονται στη ΓΕΚ ή όχι.
- 20 :** Θα διερευνάται εάν υπάρχουν ΔΔΑ για τις χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται και φυλάσσονται σε κατάλληλο αρχείο. Τα ΔΔΑ πρέπει να είναι διατυπωμένα στην ελληνική γλώσσα και να αναφέρουν ότι αυτά είναι σύμφωνα με τον Κανονισμό 1907/2006 (REACH).
- 21 :** Θα ελέγχεται εάν ορίστηκαν Α.Α., όπου εργοδοτούνται από τον ίδιο εργοδότη δύο ή περισσότερα πρόσωπα.
- 22:** Θα εξετάζεται εάν υπάρχει Ε.Α., όπου εργοδοτούνται δέκα ή περισσότερα πρόσωπα και εάν αυτή συνεδριάζει τουλάχιστο κάθε τρεις μήνες, τηρεί πρακτικά και υποβάλλει εισηγήσεις στον Εργοδότη σχετικά με τα προστατευτικά και προληπτικά μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται.